

बृहन्मुंबई महानगरपालिका

मुंबई अग्निशमन दल

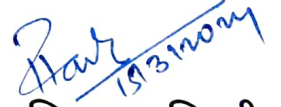
भायाखळा अग्निशमन केंद्र, कमांड सेंटर बिल्डींग, 1 ला मजला, बापुराव जगताप मार्ग, भायाखळा, मुंबई -400008.

दुरध्वनी:- 022-23001393/94/95, फॅक्स:- 022-23001392

मुंबई अग्निशमन दल नित्य परिपत्रक क्रमांक 78 दि. 15/03/2024

विषय: महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना (सुधारणा) अधिनियम 2023 च्या तरतूदी नुसार सुधारीत दराने आकारवयाची अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी बाबतची मार्गदर्शक तत्वे.

महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना (सुधारणा) अधिनियम 2023 च्या तरतूदी नुसार सुधारीत दराने आकारवयाची अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी बाबतच्या मार्गदर्शक तत्वांना मा. आयुक्त यांनी क्र. MGC/F/ 2919 दि. 15.03.2024 अन्वये मंजूरी दिलेली आहे. सदर मंजूरीनुसार मार्गदर्शक तत्वे माहिती व पुढील कार्यवाहीसाठी सोबत संलग्न केलेली आहेत.

प्रमुख अग्निशमन अधिकारी

प्रत रवाना-

1. सर्व उपप्रमुख अग्निशमन अधिकारी / कार्यकारी अभियंता (यां. व वि.)
2. सर्व विभागीय अग्निशमन अधिकारी / सर्व सहाय्यक विभागीय अग्निशमन अधिकारी
3. सर्व कार्यभारी अधिकारी
4. सर्व प्रशासकीय अधिकारी/ सर्व मुख्य लिपिक

उपप्रमुख अग्निशमन अधिकारी

वृहन्मुंबई महानगरपालिका

मुंबई अग्निशमन दल

विषय: महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम 2006 व सुधारणा अधिनियम 2023 च्या तरतुदीनुसार "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" आकारणे व सध्याच्या प्रचलित "पडताळणी शुल्क" आकारणीबाबत.

संदर्भ:

1. शासन अधिसूचना क्र. असशे/2022/प्र.क्र.36/नवि-14 दिनांक 30/05/2023
2. संचालक, महाराष्ट्र अग्निशमन सेवा संचलनालय यांचे परिपत्रक क्र. मअसे/2023/59/895 दिनांक 02/06/2023
3. मा. महानगरपालिका आयुक्त यांची क्रमांक एमजीसी/एफ/1417, दिनांक 27/02/2024 रोजीची मंजूरी
4. महानगरपालिका ठराव क्रमांक 1730 दिनांक 13.03.2024.
5. संचालक महाराष्ट्र अग्निशमन सेवा संचलनालय यांचे "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" आकारणी साठीचे मार्गदर्शक अभिप्रायाचे पत्र क्र. MFS/51/2024/481, दि.11/03/2024.
6. मुं.अ.द.नित्यपरिपत्रक क्रं.23, दि.07/06/2021

महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम 2006 व सुधारणा अधिनियम 2023 च्या तरतुदीनुसार व संदर्भ क्र. 1 ची अधिसूचना व संदर्भ क्र.2 चे परिपत्रका नुसार दिनांक 30/05/2023 पासून "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" सुधारित दराने वसूल करण्यासाठी संदर्भ क्र. 3 व 4 नुसार मंजूरी प्राप्त झालेली आहे.

महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम 2006 व सुधारणा अधिनियम 2023 मधील सुधारित अनुसूची दोन प्रमाणे अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी संरचना ही खालील तक्त्यात नमूद केल्यानुसार महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम 1995 च्या तरतुदी अन्वये प्रसिध्द केलेल्या दर विवरण पत्राच्या (एएसआर) टक्केवारीनुसार इमारतीच्या विविध प्रवर्गासाठी बांधीव क्षेत्राच्या प्रती चौरस मीटर प्रमाणे दिनांक 30/05/2023 पासून खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे पूर्वलक्षी प्रभावाने आकारणीची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

तक्ता-1

अ.क्र.	इमारतीची उंची मीटरमध्ये	वार्षिक दर विवरणपत्राच्या टक्केवारीनुसार (एएसआर)			
		निवासी इमारत	संस्थेची इमारत	वाणिज्य इमारत	औद्योगिक इमारत
1	45 मी. पर्यंत उंचीच्या इमारती	0.25%	0.50%	0.75%	0.75%
2	45 मी. पेक्षा जास्त उंचीच्या इमारती	0.50%	0.75%	1.00%	1.00%

वरील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे फी चे निर्धारण करण्यासाठीच्या प्रयोजनार्थ महाराष्ट्र मुद्रांकन (मालमत्तेचे वास्तविक बाजार मूल्य निर्धारण करणे) नियम 1995 च्या तरतुदी अन्वये प्रसिध्द केलेल्या वार्षिक दर विवरणपत्रातील दर हे महाराष्ट्र शासनाच्या नोंदणी व मुद्रांकन विभागाने निर्गमित केलेले बांधकाम दर असतील. जसे की, पक्के बांधकामासाठी सन 2022/23 करीता रुपये 30,250/- निर्धारित करण्यात आले आहेत. त्यानुसार वरील तक्त्यात दर्शविण्यात आलेले विविध प्रवर्गासाठीची टक्केवारी व सन 2022/23 करीता निश्चित करण्यात आलेले बांधकाम दर यांचा विचार करता, खालीलप्रमाणे प्रती चौरस मीटर दराने "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" आकारण्यात येईल.

तक्ता-2

अ.क्र.	इमारतीची उंची मीटरमध्ये	प्रती चौरस मीटर आकारण्यात येणारे दर			
		निवासी इमारत	संस्थेची इमारत	वाणिज्य इमारत	औद्योगिक इमारत
1	45 मी. पर्यंत उंचीच्या इमारती	रुपये 76	रुपये 152	रुपये 227	रुपये 227
2	45 मी.पेक्षा जास्त उंचीच्या इमारती	रुपये 152	रुपये 227	रुपये 303	रुपये 303

तक्ता 2 मध्ये दर्शविण्यात आलेले दर हे तक्ता 1 मधील टक्केवारीनुसार परिगणित करून आलेल्या दराप्रमाणे पुढील नजीकच्या रुपयात पूर्णांकित करून केलेले आहेत.

उपरोक्तनुसार दिनांक 30/05/2023 पासून "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" साठी यापुर्वी "अग्निशमन सेवा फी" करीता वापरात असलेले लेखाशीर्षक क्र.140403600 वापरण्यात येईल.

त्याचप्रमाणे ,संचालक महाराष्ट्र अग्निशमन सेवा संचलनालय यांचे "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" आकारणी साठीचे मार्गदर्शक अभिप्रायाचे पत्र क्र. MFS/51/2024/481 दि.11/03/2024 प्राप्त झाले आहे.

2. "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" व " पडताळणी शुल्क" आकारण्याची मार्गदर्शक तत्वे ही संदर्भ क्र. 5 वरील संचालक महाराष्ट्र अग्निशमन सेवा संचलनालय यांचे "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" आकारणी साठीचे मार्गदर्शक अभिप्रायाचे पत्र क्र.MFS/51/2024/481, दि.11/03/2024 व संदर्भ क्र. 3 यानुसार खालीलप्रमाणे नमूद करण्यात येत आहे.

- i. सुधारित दराने वास्तुविशारद यांनी प्रमाणित केलेल्या त्या इमारतीच्या संपूर्ण बांधकाम क्षेत्रफळावर दिनांक 30.05.2023 पासून फी आकारणी करण्यात यावी.
- ii. ज्या प्रकरणामध्ये दिनांक 30.05.2023 पुर्वी जुन्या दराने "अग्निशमन सेवा फी" भरलेली आहे असे प्रस्ताव जर Amendment / Amendment cum OC/Part OC/OC/Addition/Alteration यासाठी प्राप्त झाले तर, संचालक महाराष्ट्र अग्निशमन सेवा संचलनालय यांचे "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" आकारणी साठीचे मार्गदर्शक अभिप्रायाचे पत्र क्र.MFS/51/2024/481, दि.11/03/2024 यातील मुद्दा क्र. 3,4,5 व 6 नुसार सुधारित दराने फी चे परीगणन करून येणारी रक्कम 'अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी' म्हणून आकारावी व सुधारित दराने परिगणन केलेल्या फी

- च्या रक्कमेवर 10% दराने येणारी रक्कम पडताळणी शुल्क म्हणुन आकारावे.
- iii. ज्या प्रकरणामध्ये दिनांक 30.05.2023 पुर्वी जुन्या दराने "अग्निशमन सेवा फी" भरलेली नाही असे प्रस्ताव जर Amendment / Amendment cum OC/Part OC/OC/Addition/Alteration यासाठी प्राप्त झाले तर, संचालक महाराष्ट्र अग्निशमन सेवा संचलनालय यांचे "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" आकारणी साठीचे मार्गदर्शक अभिप्रायाचे पत्र क्र. MFS/51/2024/481, दि. 11/03/2024. यातील मुद्दा क्र. 3,4,5 व 6 नुसार सुधारित दराने फी चे परीगणन करुन येणारी रक्कम 'अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी' म्हणून आकारावी व सुधारित दराने परिगणन केलेल्या फी च्या रक्कमेवर 10% दराने येणारी रक्कम पडताळणी शुल्क म्हणुन आकारावे.
- iv. ज्या प्रकरणामध्ये दिनांक 30.05.2023 पुर्वी जुन्या दराने "अग्निशमन सेवा फी" भरलेली नाही व त्यासाठी मुं.अ.द.नित्यपरिपत्रक क्रं.23,दिं.07/06/2021 च्या नुसार जुन्या दराने "अग्निशमन सेवा फी" साठी नोटीस दिलेली आहे अश्या प्रकरणाचा प्रस्ताव Amendment / Amendment cum OC/Part OC/OC यासाठी प्राप्त झाल्यास त्यासंबंधी त्यानुसारच "अग्निशमन सेवा फी" वसुल करण्याची कार्यवाही पूर्णत्वास न्यावी.
- v. ज्या प्रकरणामध्ये दिनांक 30.05.2023 पुर्वी जुन्या दराने "अग्निशमन सेवा फी" भरलेली नाही व त्यासाठी मुं.अ.द.नित्यपरिपत्रक क्रं.23,दिं.07/06/2021 च्या नुसार जुन्या दराने "अग्निशमन सेवा फी" साठी नोटीस दिलेली आहे तथापी नोटीसनुसार "अग्निशमन सेवा फी" वसुल झालेली नाही, अशा इमारतीतील अनेक भोगवटाधारकांपैकी एखाद्या भोगवटाधारकाने फक्त त्याच्या भोगवट्याखाली असलेल्या बांधीव क्षेत्राच्या भागात addition/alteration/change of user यासाठी प्रस्ताव सादर केलेला असेल तर दिलेल्या नोटीसच्या कार्यवाहीस कोणत्याही प्रकारची बाधा न आणता "त्याच्या भोगवट्याखाली असलेल्या बांधीव क्षेत्राच्या संबधात देय असणारी फी तसेच अश्या इमारतीमधील किंवा तिच्या भागामधील सामाईक सुविधांचा समावेश असलेल्या क्षेत्रामधील त्याचा हिस्सा यापुरताच मर्यादित असेल" अश्या बांधकाम क्षेत्रफळाकरीता सुधारित दराने फी चे परीगणन करुन 'अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी' ची रक्कम आकारुन वसुल करण्यात यावी व सुधारित दराने आकारण्यात येणा-या रकमेच्या 10% दराने येणारी रक्कम किंवा रु. 25000/- यापैकी जी रक्कम जास्त असेल ती रक्कम पडताळणी शुल्क म्हणुन आकारण्यात यावी.
- vi. ज्या प्रकरणांमध्ये वसुल करण्यात आलेल्या 'अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी' च्या रकमेपेक्षा, वरिल 2 (I),(II) अनुसार 'अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी' ची परिगणित रक्कम ही कमी असेल अश्या प्रकरणांमध्ये जादा रकमेचा परतावा संबंधितांना करण्यात यावा.

3. **पडताळणी शुल्क** - संदर्भ क्र. 3 व 4 च्या मंजूरीनुसार पडताळणी शुल्क दिनांक 30/05/2023 पासून "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" च्या परिगणित करून येणाऱ्या रक्कमेच्या 10% दराने वसूल करण्यात येईल.

त्यामुळे यापूर्वी ज्या प्रस्तावांना दिनांक 30/05/2023 पासून मुंबई अग्निशमन दल नित्य परिपत्रक क्र. 106 दिनांक 24.03.2023 नुसार पडताळणी शुल्क आकारण्यात आलेले आहे व त्याचा भरणा केलेला आहे, अशा प्रस्तावांच्या भरणा केलेल्या पडताळणी शुल्काची रक्कम ही उपरोक्त 2 (I),(II) अनुसार सुधारित दराने "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" च्या परिगणित करून येणाऱ्या रक्कमेच्या 10% दराने परिगणित करून येणाऱ्या रकमेपेक्षा जास्त होत असल्यास, अशा जास्त रक्कमेचा परतावा संबंधितांना करण्यात यावा. तथापि, सदर परतावा करण्यापूर्वी उपरोक्त अनुसार सुधारित दराने "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" चा भरणा केल्यानंतरच खातरजमा करून परतावाची रक्कम देण्यात यावी.

4. महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना (सुधारणा)अधिनियम 2023 मधील अनुसूची - दोन संदर्भित करावे.
5. दिनांक 30.05.2023 पासून पडताळणी शुल्क "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" चे परिगणन करून येणाऱ्या रकमेच्या 10% दराने आकारण्यात यावे.अशी परिगणन करून येणारी रक्कम ही नजिकच्या पुढील 1 रुपयात पूर्णाकीत करून आकारण्यात यावी.
6. अनुक्रमांक 3 नुसार परतावा करतेवेळी आवश्यक ते अग्निशमन व आपत्कालीन फी ची वसूली झाल्यानंतरच भरणा केलेल्या ज्यादा पडताळणी शुल्काच्या रकमेचा परतावा मे. सॉफ्ट-टेक द्वारे पुरविण्यात आलेल्या ऑनलाईन टॅब मधुन, ऑनलाईन पद्धतीने प्रकरणाशी संबंधित अधिकारी यांनी खालीलप्रमाणे जादा रक्कमेच्या अधिदानाची कार्यवाही करतील.

अ. लेखाशीर्षक क्र.280600910 मधून जादा रक्कमेचे अधिदान करण्यात येईल.

ब. संबंधित सहाय्यक विभागीय अग्निशमन अधिकारी संपूर्ण प्रकरणाची पडताळणी करून प्रस्ताव ऑनलाईन विभागीय अग्निशमन अधिकारी यांच्याकडे पाठवतील.

क.विभागीय अग्निशमन अधिकारी,पुनःपडताळणी करून ऑनलाईन लेखापरिक्षणासाठी लेखा विभागाकडे पाठवतील.

ड. लेखाविभागाच्या मंजूरीनंतर, उपप्रमुख अग्निशमन अधिकारी यांच्या मंजूरीने संबंधितांना ऑनलाईन परतावा करतील.

7. "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" व सदर फी च्या 10 टक्के दराने 'पडताळणी शुल्क' लागू केल्यानंतर सदर परिगणन नवीन दराने करत असताना वेगवेगळ्या प्रकरणांमध्ये वरीलप्रमाणे परिगणनातील अनपेक्षित बाबी व त्यामुळे असहमतीच्या प्रकरणांमध्ये योग्य तो निर्णय घेण्यासाठी खाली दर्शविल्याप्रमाणे अपिलीय समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

सहआयुक्त / उपायुक्त (मुंबई अ.दल)	अध्यक्ष
प्रमुख अग्निशमन अधिकारी	सदस्य
संबंधित उपप्रमुख अग्निशमन अधिकारी	सदस्य

8. महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना अधिनियम 2006 च्या कलम 15 नुसार केंद्र

सरकार किंवा राज्य शासन किंवा कोणतेही प्राधिकरण यांच्या कडे निहित असलेल्या किंवा यांच्या नियंत्रणाखाली किंवा ताब्यात असलेल्या कोणत्याही इमारतीवर "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" आकारण्यात येणार नाही परंतु पडताळणी शुल्क आकारण्यात यावे. त्यामुळे अश्या इमारतीचा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यास पडताळणी शुल्क आकारण्यासाठी सदर इमारतीच्या एकुण क्षेत्रफळावर 'अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी' चे मानीव (Deem) परिगणन करून येणा-या रकमेवर 10% पडताळणी शुल्क आकारण्यात यावे.

9. ज्या प्रस्तावासाठी वरिल मार्गदर्शक तत्वानुसार "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" लागत नसल्यास, 10% पडताळणी शुल्क आकारण्यासाठी वरील मार्गदर्शक तत्वानुसार मानीव (Deem) 'अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी' चे परिगणन करून येणा-या रकमेवर 10% पडताळणी शुल्क आकारण्यात यावे.
10. प्रस्तावांसोबत संचालक महाराष्ट्र अग्निशमन सेवा संचलनालय यांचे "अग्निशमन व आपत्कालीन सेवा फी" आकारणी साठीचे मार्गदर्शक अभिप्रायाचे पत्र क्र. क्र. MFS/51/2024/481, दि. 11/03/2024 यातील मुद्दा क्र. 3 बाबतच्या प्रस्तावांकरिता मुद्दा क्र. 6 नुसार महानगरपालिकेच्या विधी विभागाद्वारे मंजूर करण्यात आलेल्या नमुन्यात हमीपत्र घेण्यात यावे व अश्या प्रकरणांचा स्वतंत्र अभिलेख तयार करण्यात यावा.

प्रमुख अग्निशमन अधिकारी

प्रत रवाना-

1. सर्व उपप्रमुख अग्निशमन अधिकारी / कार्यकारी अभियंता (यां. व वि.)
2. सर्व विभागीय अग्निशमन अधिकारी / सर्व सहाय्यक विभागीय अग्निशमन अधिकारी
3. सर्व कार्यभारी अधिकारी
4. सर्व प्रशासकीय अधिकारी/ सर्व मुख्य लिपिक

उपप्रमुख अग्निशमन अधिकारी

UNDERTAKING FORMAT

(To be submitted by Owner / Developer / Promoter / Occupier on Rs. 500/- Stamp Paper for payment of Fire and Emergency Fees)

To,
Dy. Chief Fire Officer,

Mumbai Fire Brigade

Sub: Provisional Fire Safety Approval / Final Fire Safety Approval / Final Fire Safety Approval for Part of the Building for Proposed _____

_____
_____

Ref: Online proposal No.: _____.

Sir,

I, Mr. _____ Owner / Developer / Promoter / Occupier of _____, having residential address / office address at _____

_____ is the Owner / Developer / Promoter / Occupier of the above referred property, do hereby state, solemnly affirmed, declare and undertake as follows:

As per Government Notification No. FFS-2022/C.R.36/UD-14 dated 30.05.2023, TP-1821/C.R.103/2021/UD-13 dated 02.08.2021, FFS-2012/C.R.42/UD-20 dated 03.03.2014, Maharashtra Fire Prevention & Life Safety Measures (Amendment) Act, 2023 coming into effect from 31.05.2023, from State Govt. of Maharashtra regarding revisions in Fire and Emergency Fee and as per letter u/no. MFS/51/2024 from Directorate of Maharashtra Fire Services "Hereby state that if necessary modification as proposed in the Rule 19 of Maharashtra Fire Prevention & Life Safety Measure Rules, 2009 is not carried out in the revised Fire Rules by Directorate, Maharashtra Fire Services then additional fee if any levied if necessary by Mumbai Fire Brigade will be paid as demanded by Mumbai Fire Brigade vide new circular / notification in future.

This undertaking is binding on me / our legal heirs, representative / Directors who are responsible for the Acts done by me / the company from time to time.

(Signature of Owner / Developer / Promoter / Occupier)

No. MFS/51/2024/481
Tel No. 2667 7555
Fax No. 2667 7666

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

Directorate of Maharashtra Fire Service
Maharashtra Fire Service Academy
Vidyanagri, Hans Bhugra Marg,
Santacruz (East), Mumbai – 400 098
Date: 11/03/2024

To,
The Chief Fire Officer,
Mumbai Fire Brigade,
Byculla Pradeshik Samadeshak Kendra,
Bapurao Jagtap Marg,
Byculla (W), Mumbai 400 008

Sub: Guidelines regarding Fire Protection Fund Fees.....

Ref: 1. Govt Notification No. No.FFS-2022/C.R.36/UD-14,
dated 30.05.2023
2. Govt Notification No. No.FFS-2012/C.R.42/UD-20,
dated 03.03.2014
3. Govt Office Order No. TPS-1821/C.R.103/2021/UD-13,
dated 02.08.2021
4. This Office Circular No. MFS/2023/59/895,
dated 02.06.2023
5. MFB Letter No. FB/P/OD/1610, dated 07.03.2024

Dear Sir,

With reference to your letter under reference to Sr. No. 05 above, this Directorate would like to point out that prior to commencement of the Maharashtra Fire Prevention and Life Safety Measures (Amendment) Act, 2023 which came into effect from 31.05.2023 as per notification issued vide reference to 01 above, fire protection fund fees was levied in accordance to Section 11 of the original Maharashtra Fire Prevention and Life Safety Measures Act, 2006 (herein after referred as "Fire Act") which ranged from Rs. 0.25 to Rs. 20.00 for various Urban Local Bodies (ULB's) and Special Planning Authorities (SPA's) for different occupancies as specified in Schedule II of the Fire Act.

2. Prior to amended of the Fire Act, beside fire protection fees, separate fees such as Capitation Fees, Development Fees, Infrastructure Charges etc were also levied by various ULB's and SPA's. with implementation of the Unified Development Control and Promotion Regulation (UDCPR) in December 2020, especially for approving plan approval across Maharashtra (excluding Mumbai and some areas), State Government

was of the opinion that there should be uniformity while levying charges by the fire department and hence Office Order was issue vide No. 03 above stating that "there is no need to charge separate infrastructure charges and same can be collected as per the provisions given in the Maharashtra Fire Prevention and Life Safety Measures Act, 2006". As such, amendment to Fire Act was done in which rate was specified as provided in the Schedule II of the Amendment Fire Act, 2023 for various occupancies as defined therein to compensate for financial losses, if any, incurred by Urban Local Bodies or SPA due to office order issued vide reference to 03 above.

3. As per Rule 19 of the Maharashtra Fire Prevention and Life Safety Measures Rules, 2009, guidelines were given for assessment of the fire protection fund is provided, now after amendment of the Fire Act, 2023, while submitting the Amendment Rules to the State Government with minor modification has been incorporated in which the earlier clause 1 (ii) "if any addition are made to the existing buildings, the entire area of the building shall be calculated and the fire service fee leviable and payable in respect thereof shall be for entire such areas less the fire service fees, if any, paid earlier" is now proposed for deletion and now the amended clause submitted for consideration of the Government is as under.

"If any additions are made to the existing building for which already fees have been taken as per the Fire Act, then fees shall only be levied on the such additional built up area".

Also find attached herewith is an extract of Rule 19 (as draft amended Rules for approval). This amendment may take place in 2 to 3 months time.

4. Considering the above facts, this Directorate is of the opinion that if any proposal is received after 30.05.2023 for expansion of the building which fire service fees is already paid then fire fees shall be levied on the additional built up area only. For the proposal received after the notification dated as per sr. no. 01 above, for which no fire service fees is paid, then fees shall be levied for the entire built up area in accordance to Schedule II of the Amendment Fire Act, 2023.

5. For definition of the built up area, refer read the explanation note given after sub section 4 of section 14 of the Maharashtra Fire Prevention and Life Safety Measures Act, 2006.

6. Moreover, undertaking can be taken from the developers, while receiving new proposals for the amendment / revision wherein they can state that additional fee if any shall be levied if necessary modification is not carried out in the revised fire rules.

7. This is for your information and further needful. If you need any further clarification in this regard, you may communicate the same with this Directorate.

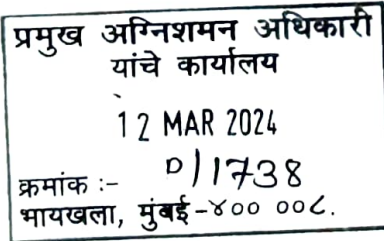
Thanking you

Yours faithfully

(S S Warick) 11/03/24

Director

Maharashtra Fire Service

Dy Cfo (P) / Process for guidelines as dis.
Har
14/3/2024
Cfo

1. In Rule 19 of the Principal Rules,-

(a) for the words “authority”, the words, “Authority or Director” shall be substituted.

(b) for the words, “fire service fees”, the words, “Fire and Emergency Services Fees” shall be substituted.

(c) in sub rule 1, for the guidelines 1 and 2, following shall be substituted :-

“ Guidelines, -

1. In the case of,-

(1) “Residential Building” means Residential Occupancies as mentioned in Group A and Multi-level Car Parking (MLCP) and Mechanized and Automated Parking as mentioned in Group H (Storage Occupancies) of Part 4 of National Building Code of India, as amended from time to time except Hotels (A-5) and Starred Hotel (A-6).

(2) “Institutional Building” means Educational Occupancies as mentioned in Group B and Institutional Occupancies in Group C of Part 4 of National Building Code of India, as amended from time to time.

(3) “Commercial Building” means Occupancies as mentioned in Sub Group A-5, A-6 of Residential Occupancies, Assembly Occupancies in Group D Business Occupancies in Group E and Mercantile Occupancies in Group F of Part 4 of National Building Code of India, as amended from time to time.

(4) “Industrial Building” means Industrial Occupancies as mentioned in Group G, Storage Occupancies as mentioned in Group H (excluding Multi-level Car Parking (MLCP) and Mechanized and

Automated Parking) and Hazardous Occupancies as mentioned in Group J of Part 4 of National Building Code of India, as amended from time to time.”

Note: the classification of the building as shown above is limited for the purpose of levy of Fire and Emergency Fees only whereas the classification as given in the Schedule I of the Act shall be as per classification of occupancy given in the National Building Code of India.

- (i) If building consist of different wings or has an annexe, being contiguous and forming part of the building, the total area of the main building wing thereof an annexe shall together be calculated as of one building ;
- (ii) If any additions are made to the existing building for which already fees have been taken as per the fire act, then fees shall only be levied on the such additional built up area
- (iii) If the interior of building is changed by internal alteration including construction of loft or mezzanine floor which are carried out therein, without any addition in gross built up area no fire and emergency services fee shall be levied thereon.
- (iv) Where the building is having mixed occupancy, fire and emergency service fee shall be levied having regard to the nature of each of the occupancies;